

Per a les qüestions referents al substantiu castellà *mobina* 'molèstia, mal humor' i *mobin* 'ganyoteta o gest generalment femení', aquest potser manllevat de l'italià *moine* 'gesticulació', sense relació etimològica amb el mot castellà i possiblement derivat de *MOVERE*,² bastarà remetre al meu citat article, n. 9 i p. 409b25-36.

DERIV.: *Amoïnós* [1884, N. Oller, veg. supra]. *Amobino(s)* [1650, DTo.; Lab. 1839; exs. de Pons i Massaveu i Em. Vilanova, DBal. i AlcM]; substituïble per *amoïnament* [DFa.]; *amoïnadís* [DFa.], *amoïnador*.

¹ Veg. la meua n. 4 per a una altra etimologia germànica, encara més arbitrària, de Gamillscheg.—

² Etimologia que acabaria de descartar, com a merament casual la semblança amb el cast. *mobina* i *amobinar*, car en italià no pot haver desaparegut una aspirada davant la *i*, i que en castellà aquesta hi era és tan segur com per al portuguès *mojino*, cf. la pronúncia aspirada de *mobino* avui encara a Talavera la Vieja, prov. de Cáceres (RFE xxiii, 238).

Amoixador, *amoixinar*, *amoixir*, *amoixonar* (fer moixones), V. *moix* *Amoixonar* (caçar moixons), V. *moixó* *Amolada*, V. *mola* *Amoladonar*, V. *molló* *Amolador*, *amol*, *amolaire*, V. *mola* *Amolcir*, V. *mol* *Amolestar*, V. *molestar* *Amolet*, *amolinar*, *amoló*, *amolonar*, V. *mola* *Amollar*, *amollegar*, *amollir*, *amolls*, V. *moll* *Amollonador*, *amollonament*, *amollonar*, V. *molló* *Amoltonar*, V. *moltó*

AMOM, 'certa planta tropical de llavors aromàtiques', pres del ll. *amomum*, gr. *ἄμωμον*, que alguns botànics han identificat amb aquesta zingiberàcia. □ ¹ *1.ª doc.*: *amomi* (forma de genitiu llatí, usada en receptes), 1455, AlcM.

Amonedar, *amonedat*, V. *moneda*

AMONESTAR, prové indirectament del ll. *admonēre* id. (derivat de *monēre* id.), potser per un encreuament amb *molestare* 'molestar'. □ ¹ *1.ª doc.*: S. XIII.

Ja apareix en un arcaic doc. urgellenc de l'any 1250 dels publicats per PPujol (*Docs. en Vulgar de la diòc. d'Urgell*, 15.56), «la vida dels eretges; e *amonestad* que él ---». No es pot precisar bé la data del següent dintre del mateix segle, si bé de tota manera és de la segona meitat: «gràcia de divinal aspiració --- *amonest* los ffylls d'Església, per sobirana entenció proveer a ssalat d'ànimes» traduït «*monet* --- provi-dere ---» (*BABL* vii, 32). En una versió dels *Usatges* datable de 1280: «com en l'usatge de Barchinona sia contengut: si'l Príncep per negun cas assetgat serà --- *amonestar* --- per fars o per alimares ---» (Ca. Candi, *MischCat.* ii, 45), on el sentit del mot no passa de 'fer senyal, enviar un avís a distància'.

Però també el tenim, ja en Llull, en el matís més corrent: «e no-s mou a obrar ni a fer so que l'*amonest*

lo demoni», i en el substantiu «la divinal virtut m'ajuda contra falses *amonestacions*» (*Cont.* 70.20; *Blanq.*, 6). «Astant ab lo prom él l'*amonēsta* e li diu ---», Reixac, *Questa*, 53.12, i de nou 151.4 escrit l'*emonestāta*: que tenen l'interès de mostrar-nos que en el S. XIV el verb sonava a Mallorca, en present, amb *ē* (*l'amonēsta*, mentre que avui és *-ēsta*, almenys en català central). «Tirant tornà *amonestar* la sua gent», «Alexandre --- com --- degués pendre per medicina un abeuratge a ell aparellat per Phelip metge seu, rebé les lletres de Perminio en les quals l'*amonestava* que Phelip metge, corromput --- per Darhi --- li havia promès que'l faria morir», *Tirant* (ed. Ag. II, 244, 159).

No hi ha avui acc. especial més divulgada que la de publicar des de la trona els matrimonis projectats per saber si hi ha impediments, amb la qual el verb s'usa en tots els ambients, i pertot (fins a Aragó, en els parlars de les altes valls, afins al català: *ya los ban amonestatos*, Bielsa, 1965).

És un mot estrany totalment al llatí però comú a les principals llengües romàniques: port. *amoestar* [fi S. xv, Cortesão, i un cas de l'any 1100: DCEC iv, 919b48], cast. [segon quart S. XIII] i oc. [princ. S. XIII: *Rayn.* iv, 253; Appel, *Chr.*, gloss., p. 210a] *amonestar*, fr. ant. *amonester*, *-nēter* (avui *admonester*), it. ant. *ammonestare*. Tots ells, llevat del darrer, que és rar, són freqüents des dels orígens de les respectives llengües literàries. El significat no mostra discrepància gaire important entre ells, ni segons les èpoques; per més que, com observa Bloch, a l'Edat Mitjana, era en totes les llengües tant 'advertir (sense blasme)' (d'on ve l'acc. eclesiàstica, i com hem vist en els nostres Usatges fins podia arribar a 'donar un avís'), 'aconsellar', 'exhortar, animar', com 'renyar, fer una reprensió', que és el matís que avui es manté més vivaç, no hem d'exagerar aquesta diferència, car l'*amonestació* severa també és freqüent en l'ús medieval pertot; en tot cas la cronologia absoluta i la respectiva freqüència en les èpoques inicials proven que no hem de pensar en una propagació des del francès a les altres; i en realitat qualsevol dels dos matisos pot ser igualment l'originari, car el trànsit és fàcil en tots dos sentits.

S'ha discutit amb persistència sobre l'origen de l'element *-est-*: fa temps que se'n parla molt menys, no pas perquè el problema vagi quedar resolt amb raons ben decisives, sinó per haver arribat al convenciment que no se'n troben que ho siguin del tot. Els uns han cregut que es tracta d'un *MONESTUS, participi de MONERE, els altres que hi va haver un encreuament amb MOLESTARE (o amb MODESTUS o HONESTUS, i qui sap si amb alguna aportació d'aquests a la influència d'aquell), sense que s'hagi arribat a donar la balança entre els dos parers oposats. Julrich (*Rom.* viii, 264), Wartburg (*FEW* i, 36a) i Spitzer (*ZRPb.* xlvi, 542, comp. *Language*, xiv) es decantaren per la primera alternativa; mentre que Cornu (*Rom.* iii, 377; vii, 365), Gamillscheg (*EWFS*, s. v.) i M-Lübke (*REW*, 180) es declaraven per la segona.